

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 26. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg01val-shoot-idm140427228482192.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Indledning til Dannemarks og Norges Beskrivelse

Fra 1702 levede Holberg, med Afbrydelser op til et Par Aar, som Nordmand mellem Danske. I adskillige Aar samlede han Stof til en stor Skildring af det dansk-norske Monarki. Da Værket afsluttedes og blev udgivet i 1729, under Titelen *Dannemarks og Norges Beskrivelse*, behandlede det i store Kapitler Regerings- og Retsforhold, Religion, Undervisning, Handel og Militær, men som det var Skik i de engelske og franske Statsbeskrivelser, der tjente Holberg til Forbillede, gaves der ligeledes en Analyse af Nationalkarakteren. Og her understreger Holberg Monarkiets Dobbeltthed. Som det kan ses af nedenstaaende Passager, holder han klart Danskere og Nordmænd ude fra hinanden; det er i hans Sprog to Nationer, der danner eet Folk.

Inden for Holbergs Skrifter har Dannemarks og Norges Beskrivelse sin særlige Retskrivning, hvis vigtigste Træk er smaa Begyndelsesbogstaver i de fleste Substantiver. Det var paa Holbergs Tid i Almindelighed Trykkeriet, som bestemte en Bogs Retskrivning. Fra Holbergs Breve o. lign. - se Bind XII - véd vi, at han brugte smaa Begyndelsesbogstaver. Man kan derfor tænke sig, at Sætteren til Dannemarks og Norges Beskrivelse undtagelsesvis har besluttet sig til at følge Manuskriptets Retskrivning. Da Værket genudgaves 20 Aar efter, 1749, var Retskrivningen den sædvanlige i Tidens Tryk.

27

Tekstgrundlag. Originaludgavens Cap. I, med Udeladelser); i Tekstredaktion efter Samlede Skrifter, Bind V, 1920, S. 163 ff. Jf. Bind XVIII, 1963, Tekstkritisk Tillæg S. 129 f. Enkelte nye Rettelser i nærværende Udgave.

Litteratur. Sigurd Høst: Om Holbergs historiske skrifter (Bergen 1913), S. 32-53. - Francis Bull: Holberg som historiker (Kristiania 1913), S. 46-60. - Peter Skautrup: Det danske sprogs historie III (1953), S. 30-32.